

at man har faaet Djet op for, hvor stor en Betydning Haandterningen, Skøiden, har for disse stakkels Menneſter. Det er jo i Sverige, at man først har faaet Djet op derfor, og Professor Keller har med stor Energi kastet sig over Sagen, og hvis Tiden tillod det, hvad den desværre ikke gør, vilde der kunne fremføres interessante Eksempler paa, hvor stor Velsignelse det har været for adskillige af disse Stakler, at de have været i hans Anstalter. Ved Siden af det Antal, for hvem Optagelsen paa disse Anstalter virkelig vil være til Gavn derved, at de kunne udvikles, er der som sagt et overmaade stort Antal, der ikke kunne udvikles; men af dem er der dog mange, der bør komme paa Anstalten, fordi de ikke kunne være i deres Hjem, efter som de ere en saadan Plage der, at det er Synd mod de fattige Familier, som de tilhøre, at lade dem beholde dem hjemme. Det tror jeg ikke, jeg behøver at udvikle. Men paa den anden Side er der mange, der godt kunne være i deres Hjem og bedst kunne være der. Hvor Hjemmet er saaledes, at de kunne være hjemme, og naar de ikke gøre Fortræd eller Skade, kan man ikke ønske, at de skulle indfaldes til Møde paa Anstalten. Utsaa, Udvalgets Flertal har ment, at der ikke kunde være Tale om, at indføre tvungen Indtaldelse til Aandsvageanstalterne af samtlige aandsvage her i Landet. Men selv om dette ikke sker, vil dog Antallet af de aandsvage, som bør anbringes paa Anstalterne, altid være saa stort, at de Kellerske Anstalter ikke ville kunne undværes. Selv efter den betydelige Udvidelse, som Gl. Bakkhus har faaet ved Bygningen af Ebberødgaard, ville de to Anstalter dog paa ingen Maade kunne forslaa til det store Antal aandsvage, som bør anbringes paa Anstalterne, og man maa derfor sige, at de Kellerske Anstalter kunne aldeles ikke undværes. Hvis man vilde tænke sig, at de bleve nedlagte, vilde det være nødvendigt for Staten at træffe Foranstaltninger til at oprette Anstalter i deres Sted. Det er derfor overmaade let forstaaeligt, at Ministeriet, som ogsaa er kommet til denne Erkendelse, med den for Dje har tænkt paa at erhverve disse Anstalter som Statsjendom, eftersom det er en given Sag, at de ikke i Længden kunne vedblive at bestaa som en privat Mandſ Ejendom. Det er jo bestemt ekklæret, at der er ingen af den Kellerske Familie, som efter Professorinde Kellers Død vil overtage Anstalterne som sin Ejendom. Jeg tror ogsaa at kunne sige, at om end ikke alle Medlemmerne af Udvalget, saa dog i alt Fald et Flertal deraf, vilde have kunnet gaa ind paa,

at Anstalterne vare blevne Statsjendom, hvis der ikke havde foreligget nogen anden Mulighed. Men der foreligger jo en anden Mulighed, som vi have foretrukket, og det er den, at Anstalterne kunne gaa over til at være en privat selvejende Institution. Naar de førte Forhandlinger have bragt det Resultat, at Udvalgets Flertal har bestemt sig til at gaa den Vej, saa er der to Grunde, der have været bestemmende. For det første er der det økonomiske Hensyn. Vi have ment, at det vilde blive det mest økonomiske for Staten at nøjes med at understøtte saadanne Anstalter, idet man har ment, at de kunne drives billigere som en privat Institution end som Statsinstitution. Vi have ment — og deri maa vi sige, at vi ere blevne bekræftede, efter at vi have lært Anstalterne at kende og set den fremragende Dygtighed og den administrative Dygtighed, hvormed den nuværende Forstander for disse Anstalter bestyrer dem — at burde gaa ud fra, at naar det blev en saadan privat Institution, vilde Forstanderen sætte en Værdi i at arbejde ligesom hidtil, saaledes at de ville blive drevne paa en saa billig Maade som mulig. Det er den ene Grund, men der er endnu en Grund, som for Udvalgets Flertal har været lige saa bestemmende, ja, maaste endnu mere bestemmende: det er Ønsket om, at disse Anstalter kunne bevare den Selvtændighed, som denne Stilling vil give dem, i Modsætning til, hvad der vilde blive Tilfældet, naar de bleve umiddelbare Statsinstitutioner. Netop efter at vi have lært at kende den Dygtighed og Energi, hvormed de styres, og have lært at se, hvilken Betydning det har haft, at Forstanderen har kunnet benytte sit fri Initiativ — saa have vi faaet den Mening, at det var det ønskeligste, at der blev bevaret en saadan Stilling for dem, at det fremtidig kunde gaa paa samme Maade som hidtil. Det er det, som har bevæget Udvalgets Flertal til at samle sig om denne Tanke, der er fremst af ogsaa af Flertallet i den i 1888—89 nedsatte Kommission. Flertallet føler sig forpligtet til at takke den ærede Minister, fordi han med saa stor Velsigelse har imødekommet dets Ønske i saa Henseende, saaledes at det kan siges, at det forandrede Lovforslag, som nu foreligger, i Virkeligheden er et Resultat af fælles Samarbejde mellem den højtærede Minister og Udvalget.

Naar jeg derefter skal gaa over til de enkelte Bestemmelser i det af Udvalgets Flertal og Ministeren udarbejdede nye Forslag, saa vil det fortaas af sig selv, at man har anset det ønseligt at forandre Lovforslagets Titel. Da det, Lovforslaget gaar ud